

Bohoslužby v Javorníku 29.května 2022

J 17,20-26

Milé sestry, milí bratři, evangelista Jan si dává hodně záležet na tom, aby vykreslil Ježíšův zápas před samotnými událostmi soudu a ukřižování. Ostatní evangelisté poslední chvíle v zahradě Getsemane také vykreslují jako veliký Ježíšův zápas. Můžeme v tom zápase vidět Ježíšův lidský strach z bolesti, která ho má potkat. Jan jde ale ve svědectví ještě trochu dál. Tento Ježíšův zápas nevidí jen v rovině strachu z bolesti. Tedy té fyzické bolesti. V Janově podání můžeme vnímat jiné obavy, které na Ježíše doléhají. Všechno jeho působení by se ukázalo jako zbytečné, kdyby na něho učedníci po vzkříšení nenavázali, kdyby nepokračovali v jeho duchu. Proto je jeho modlitba zápasem za učedníky, za jejich další působení.

Dnešní text ukazuje, že tento Ježíšův zápas přesahuje okruh jeho dvanácti. Je důležité, aby i ti, kteří se stanou jeho následovníky v čase, který bude následovat daleko po jeho oslavení, šly stejnou cestou. Ježíšova modlitba zahrnuje tedy i nás, kteří jsme se k němu přiznali po několika generacích svědků jeho evangelia. I naše jednání je důležité pro pokračování jeho díla.

Ježíš si byl vědom toho, že Bůh nefunguje jako automat. Tedy i jeho modlitba není kouzelnou formulí, která se vysloví a Bůh podobně jako třeba Gin z láhve vykoná, co si přejeme. Kdyby to šlo takto automaticky, asi by nebylo potřeba, aby evangelista Jan slova takové modlitby zaznamenával a předával dalším generacím. Jan nám dává nahlédnout do Ježíšova nitra. Jeho modlitba odkrývá, co mu leží na srdci, po čem touží, co vyznává jako důležitou hodnotu ve svém životě. Smíme věřit, že Bůh tuto modlitbu slyší, ale zkusme se zamyslet nad tím, jestli formou Boží odpovědi na tuto modlitbu není právě vnuknutí Janovi, že ji má předat ve svém svědectví o Ježíši. Ostatně, kdyby reakcí Otce bylo, že udělá vše pro to, aby jeho učedníci byli jednotní, potom bychom museli přemýšlet nad tím, jak je možné, že v dějinách se tolik roztříštili, tolik dohádali. Vždyť dějiny církve jsou ukázkou toho, jak právě jednotní tito další, co uvěří, být nedokázali. Proto jsou tato slova výzvou k zamyšlení, pobídkou z Boží strany, abychom sami hledali, jak s těmito Ježíšovými slovy naložit.

Spoustu toho, co Ježíš řekl, můžeme brát v duchu jeho současníků jako další sadu přikázání. Tedy novou sbírku povelů a doporučení, které je třeba se naučit a potom převykládat další generaci. Za pár dní tomu bude třicet let, co jsem slavnostně předstoupil před shromáždění

sboru a odříkával připravené odpovědi na otázky z katechismu. Jako básničku jsme to spolu s dalšími uměli. Muselo to vypadat velice hezky. Pomocí otázek a odpovědí se nám podařilo vykreslit základy víry, základy učení, ke kterému se ten den slavnostně hlásíme. Škoda, že často je toto naučené vyznávání také tím posledním, co na tomto poli konáme. Zásady následování shrneme do pouček, ale potom už dál nezpracováváme, co tyto poučky pro nás samotné znamenají. Ochudíme se tak o velké dobrodružství s názvem učednictví u mistra Ježíše.

Už ve své promluvě u stolu při poslední večeři Ježíš svým nejbližším připomínal, že znalost základních pouček je důležitý základ, ale další stavba z nich nevyroste. Kdysi jsem dvěma mládežníkům pomáhal s matematikou. Synek byl líný se naučit vzorečky. A tak mnoho úkolů nevládl. Nevěděl, jak postupovat. Když si je připomněl, šlo mu to dobře. Dcerka uměla vzorečky perfektně. Ale vůbec je nedokázala použít. Stačilo ve vzorečku místo ypsinon napsat bé a už nevěděla co s tím. To je právě to mechanické učednictví. Bez pouček to nejde. Ale jen jejich nadrcení je také k ničemu, když s nimi dál neumíme pracovat. Mnozí evangelíci odvykládají z paměti desatero, Otče náš, apostolikum a žalm 23. Časem i nějaké další texty. Je to úžasné, ale k čemu to je, když se Ježíšova slova neprojevují v jejich každodenním životě. Nejsou takto svědky víry. Dalo by se říct, že jejich život není svědectvím toho, že mezi nimi a Ježíšem panuje shoda v mnoha otázkách, které běžně řeší. Už to přece svým učedníkům také říkal. Kdo mne miluje, bude zachovávat má přikázání. Ne si je jen pamatovat, ale také respektovat, brát je jako součást svého života. Toto platí i při slyšení slov, která vkládá Ježíš do své modlitby. Přeci to slyšíme. Ježíš touží po tom, aby jeho učedníci byli jedno. Co s tím tedy uděláme? Můžeme to vzít na vědomí, konstatovat jako krásné přání, ale potom si jít po svém. Děti touží po domácím zvířátku. Můžu nad tím mávnout rukou, jen si je vyslechnout a pak to pustit u hlavy s tím, že je to stejně blbost. A nebo přemýšlet nad tím, jestli by to přeci jen nešlo nějak zařídit. Jistě vnímáte ten rozdíl. Pokud mám své děti rád, pokud jsou pro mne důležité, budu se jejich přáním zabývat. Třeba se ho nepodaří vyplnit, ale to už je jiná kapitola. Jestliže máme Ježíše rádi, vážíme si ho, bereme vážně jeho slova. Nehledáme jak se jejich obsahu co nejdříve zbavit, ale snažíme se najít cestu, jak je naplnit. Možná se to vždy nepovede. Tak jako se učedníku vždy nepovede vytvořit mistrovské dílo. Ale když to ani nezkusí, nevytvoří nikdy nic.

Touhou Ježíše je jednota jeho učedníků. Často ji jistě sami řešíme. Mluvíme o jednotě církvi. Jak překonat rozdělení, ke kterému během času došlo? Jak se tak pohybuju v církevní správě, docházím stále častěji k přesvědčení, že zásadní změny nelze aplikovat instituční cestou. Tedy cestou ze shora. Živou církví se nestaneme, protože to synod rozhodne. Tak to opravdu nefunguje. Účinná změna přichází odspodu, spíše spontánně někdy až živelně. Jednota církve se tedy nedá vytvořit tím, že se pro ni authority rozhodnou. Nedá se odhlasovat a pak všem nařídít. Ale k tomu právě ukazuje dnešní text. Aby byli jedno jako já v tobě a ty ve mně, aby i oni byli v nás. Jednota učedníků se nedá oddělit od jednoty s Ježíšem a jeho Otcem. Odtud vychází. To, co z nás činí jeden lid, jednotné společenství učedníků, je vztah k Ježíši Kristu. A to vztah nikoliv formální, tak jako jsme to viděli třeba na vztahu farizeů a zákoníků ke slovům

zákona Mojžíšova. Je to vztah, který nám sám Ježíš ukázal, když se vždy obracel ke svému Otci. Tedy vztah důvěry, ale také respektu. Důvěry, kterou prokazuje nejen slovy modlitby v Getsemane, ale i tím, že se nechá zatknout a odsoudit. A respektu, že nikdy nevnučuje svému Otci, co má udělat, ale je vždy připraven přijmout jeho rozhodnutí.

Náš svět potřebuje přijmout Ježíšova slova. Mělo by to být pro nás důležité. Naše svědectví však nebude nikdy věrohodné, pokud nebudeme jednotní. Jednotností však není rámec lidských ustanovení. Myslím, že na překážku zvěstování nebude, když každý sbor bude mít jinou liturgii, jinak oblečeného faráře, používat jiný zpěvník. Jistě, veliká pestrost může být na překážku, je celkem nepraktická. Ovšem zavedení jednotného rázu bohoslužeb či výrazu zbožnosti, či dokonce výkladu Písma, to také ničemu moc nepomáhá. Tady je třeba si připustit, že všechno začíná u nás samotných a našeho vztahu k Ježíši. Možná nebudeme všechno dělat stejně jako ostatní, ale budeme při tom díle naplnění stejnou radostí, stejným pokojem. A ukážeme ke stejnému Pánu, což je právě to důležité.

Ježíš prosí svého Otce, abychom byli jedno. A jeho Otec ho slyší. Proto nám ukazuje cestu, jak tuto Ježíšovu touhu můžeme naplnit. Není to nic, co by bylo nad naše síly. Jen si vždy musíme poskládat, co kde stojí na našem žebříčku hodnot. Bez Krista na prvním místě bude hledání jednoty jen divadlem, takovým alibi, že jsme to tedy zkusili, ale nevyšlo to. Jenže zvěstování evangelia není nějaký sport, nesvědčí mu konkurenční boj. Proto se nám to nerespektování Ježíšovy touhy po jednotě může také vymstít. Nikdo nás třeba nebude brát vážně. A nebo v tom zápolení zanikne podstata díla, ke kterému zveme. Lidé přeci nehledají Krista z knížek dogmatiky, ale toho, který chodil po zemi, byl ukřižován a zjevil se svým učedníkům po svém zmrtvýchvstání. Hledají Krista, který dokázal nejen dát dohromady partu tak různých lidí, ale také je spojit a namotivovat, aby přes všechny různé obtíže hledali smysl svého života v jeho slovech. Hledají toho, který byl vzkříšen a se svým slovem je stále živý. Takového Krista nenaleznou v mrtvé literě, ale tam, kde jeho slovo ožívá, v našich životech. Buďme tedy jedno s Kristem, aby svět mohl uvěřit, že slovo, které zvěstujeme, není z nás, ale přichází od něj, je jeho slovem utvářejícím pevný základ lidské života.

Pane Ježíši, prosil jsi za nás, abychom se netříštili, abychom takto neničili tvé dílo. Prosíme o tvoji moudrost, abychom si dokázali udělat jasno v našich životech a dali ti v nich první slovo.

Amen.